

Kaj je trpinčenje na delovnem mestu?

Sistematična (vsaj enkrat tedensko) in dolgotrajna (vsaj pol leta) sovražna in neetična komunikacija do žrtve s strani ene ali več oseb, ki vključuje – vendar ni omejena na:

❑ **Ravnanja, ki vplivajo na samoizražanje in na način komunikacije** (nadrejena oseba, sodelavec / sodelavka ali podrejeni/a žrtvi omejuje možnost, da bi se izražala; nenehno prekinjanje govora žrtve; sodelavke / sodelavci žrtvi omejujejo možnost izražanja; kričanje in zmerjanje; nenehno kritiziranje zasebnega življenja; telefonsko zastraševanje; ustne ali pisne grožnje; onemogočanje stikov s pogledi ali gestami; onemogočanje stikov z zbadanjem)

❑ **Omejevanje in preprečevanje družabnih stikov** (z žrtvijo nihče več ne govori; žrtev ne more govoriti z nikomer - onemogočen ji je dostop do drugih; premestitev na delovno mesto, ki je ločeno od ostalih; sodelavkam / sodelavcem je prepovedano govoriti z žrtvijo; z žrtvijo ravnajo, kot da je nevidna)

❑ **Krnitev žrtvinega ugleda** (blatenje žrtve za njenim hrbtom; kroženje neutemeljenih govoric; posmehovanje; obravnavanje žrtve kot duševno bolne; prisiljena je v psihiatrično ocenjevanje; zasmehovanje žrtvine oviranosti; oponašanje gest, hoje, glasu z namenom zasmehovanja; zasmehovanje političnega prepričanja, verske pripadnosti ali nacionalnosti; zasmehovanje zasebnega življenja; prisilijo jo, da opravlja delo, ki prizadene njeno samospoštovanje; žrtvina prizadevanja se ocenjujejo napačno in na ponižujoč način; žrtvine odločitve so vedno postavljene pod vprašaj; kličejo jo s ponižujočimi imeni; spolne zbadljivke)

❑ **Napadi na kakovost poklicnega in življenjskega položaja** (za žrtev ni posebnih nalog; odvzemajo ji zadolžitve, tako da se niti sama ne more domisliti novih nalog; dobiva nepomembne naloge ali naloge, ki so pod stopnjo njene strokovne usposobljenosti; nenehno dobiva nove naloge; dobiva naloge, ki vplivajo na njeno samozavest; dobiva naloge, ki so daleč nad stopnjo njene strokovne usposobljenosti z namenom, da se jo

osramoti; povzroča se splošna škoda, ki povzroča stroške zlasti žrtvi; poškoduje se žrtvin dom ali delovno mesto)

❑ **Neposredni napadi na zdravje osebe** (prisiljena je opravljati fizično naporno delo; grožnje s fizičnim nasiljem; da se grozi žrtvi, se uporabljajo blažje oblike nasilja; fizična zloraba; odkrito spolno nadlegovanje)

Katere so faze v procesu trpinčenja?

Konflikt (gre za kritični dogodek, ki pa sam po sebi še ni trpinčenje, lahko se v to razvije)

Nasilna dejanja (skupaj s psihološkimi napadi sprožijo proces trpinčenja)

Vključenost vodstva (vodstvo napačno oceni stanje - če ni že vodstvo tisto, ki je udeleženo v drugi fazi - ter namesto z izražanjem podpore začne z izoliranjem in izganjanjem žrtve z delovnega mesta)

Ožigovanje žrtve kot duševno bolne (ta faza je kritična, saj je žrtev označena kot težka, kot problem ali kot duševno bolna; skoraj vedno bo ta faza vodila v izgon ali prisilno zapustitev delovnega mesta)

Izključitev, izgon (travmatske posledice tega dogodka lahko žrtvi pustijo posttravmatski stresni sindrom; po izključitvi / izgonu se nadaljujejo čustveni pretresi in psihosomatske bolezni, ki so pogosto še močnejše)

Ali vsak konflikt preide v trpinčenje?

Ne, večina konfliktov se uspešno razreši že na začetku. Pri tem, da se konflikt ne razvije v trpinčenje, igra ključno vlogo vodstvo. Če ima dovolj sposobnosti vodenja ljudi in če zna konstruktivno reševati konflikte med zaposlenimi, do trpinčenja najverjetneje ne bo prišlo.

Komu se lahko zgodi?

Vsakomur – ženskam in moškim ne glede na položaj v hierarhiji organizacije.

Se da trpinčenje preprečiti?

Da. Z dobrim načrtovanjem delovnih mest, z nizko stopnjo obremenjenosti zaposlenih, s primernim vodenjem in zlasti z vzpostavitvijo klime, kjer je spoštovanje dostojanstva zaposlenih pomembna vrednota organizacije.

Ali mora delodajalec v primeru trpinčenja ukrepati?

Da. K temu ga zavezujeta 6.a in 45. člen Zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 42/2002, 103/2007).

Kaj mora storiti delodajalec v zvezi s prepovedjo trpinčenja?

Delodajalec je dolžan zagotavljati takšno delovno okolje, v katerem nobena delavka ali delavec ne bo izpostavljen trpinčenju s strani delodajalca, predpostavljenih ali sodelavk in sodelavcev. Delodajalec mora sprejeti ustrezne ukrepe za zaščito delavk in delavcev pred trpinčenjem na delovnem mestu.

Kaj so ustrezni ukrepi za zaščito zaposlenih pred trpinčenjem?

V Sindikatu bančništva Slovenije smo delodajalce v naši panogi pozvali k sprejetju ukrepov za preprečevanje in odpravljanje posledic spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu. V njih so natančneje opredeljene obveznosti delodajalcev in pritožbeni postopki ter ukrepi za zaščito žrtev.

Ali je moj delodajalec sprejel takšne ukrepe?

Preverite pri delodajalcu ali na www.sbs.si, kjer objavljamo nazive delodajalcev, ki imajo sprejete druge preventivne ukrepe za zaščito zaposlenih.

Kam po pomoč?

Delodajalec

Preverite, ali ima vaša banka sprejete ukrepe za preprečevanje in odpravljanje posledic spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu.

Inšpektorat RS za delo

Parmova 33, 1000 Ljubljana
Telefon: 01/280 36 60
Telefaks: 01/280 36 77
E-pošta: irsd@gov.si
www.id.gov.si

Sindikat bančništva Slovenije

Dunajska cesta 21, 1000 Ljubljana
Telefon: 01/ 23 48 724 ali 23 48 722
Telefaks: 01/ 23 48 727
E-pošta: mobbing@sbs.si
www.sbs.si

Kje najdem več informacij?

www.sbs.si

Knjižica Trpinčenje na delovnem mestu.
Rezultati raziskave Sindikata bančništva Slovenije in priporočila za delodajalce.

Dogaja se med nami...

»Ko sem opozoril na napako vodstva pri dodelitvi kredita neki pomembni stranki, se je zame začel pekel. Naenkrat nisem več imel dostopa do baze podatkov, premestili so me v prostor, kjer ni bilo telefona. Celo najboljši kolega si v službi ni več upal govoriti z mano.«

»Dobili smo novo vodjo oddelka. Po prvem sestanku mi je povedala, da naj si začnem iskati novo službo, ker v svojem kolektivu ne bo gledala stark. Moje delo je nenehno nadzorovala in me izključevala iz sestankov.«

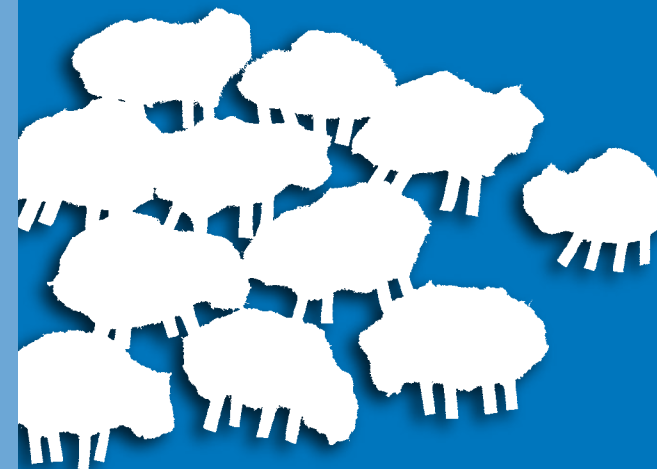
»Zaposlili so mojega bivšega sošolca iz srednje šole. Takoj, ko me je zagledal, mi je rekel, da hoče mojo službo. Od takrat naprej me je ob vsaki priložnosti spravljaj v zadrego ter me strokovno diskreditiral.«

»Začelo se, ker sem pred šefico končala študij. Nalagala mi je vedno več dela, name kričala in me zmerjala z nesposobnico. Kmalu si nihče več ni upal govoriti z mano. Tudi o službenih stvareh ne.«

»Za trenutek sem se sprijaznila, da se nihče ne bo postavil zame, potem pa sem si že naslednji trenutek mislila, kako so lahko vsi ti ljudje del tega?! Danes jih ne krivim več – vem, da so sodelovali zaradi lastnega preživetja in strahu, da bi se to dogajalo tudi njim.«

www.sbs.si

Trpinčenje na delovnem mestu

